

ALBERICI GENTILIS

I. C. PROFESSORIS REGII

AD PRIMUM

M A C B A E O R U M

DISPUTATIO

AD

ILLUSTREM ET REVERENDISS.

D. TOBIAM MATTHAEUM

EPISCOPUM DUNELMENSEM.

*Ex commissione...
Inquisitione libe...
gatus est x...
Granaty, aie 29 an...*

FRANCKERA,

Apud Aegidium Radæum,

Orlinum FRISIAE Typographum.

1600.

2 400 / 40

ALBERICI GENTILIS ¹⁰⁰

L. G. PROFESSORIS REGII

4V-6

Handwritten signature and date

AD PRIMUM

M A C B A E O R U M

D I S P U T A T I O

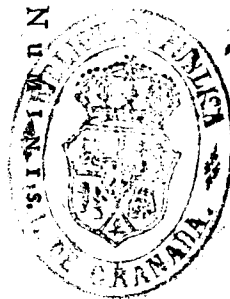
A D

ILLOSTREM ET REVERENDISS.

D. TOBIAM MATTHAËUM

EPISCOPUM DUNELMENSEM.

*Ex commissione officij
Inquisitionis liber hic expar-
gatus est x^{to} ex. an. 1707.
Granaty, die 29 an. 1747*

FRANEKERÆ,

Apud Ægidium Radæum,

Ordinum FRISIAE Typographum.

1600.

i 15325751

plus in
 tur. Ad
 to facilius
 utilem pra
 quorum
 tetur ad
 temp
 uo
 Iudic
 dist
 tepore
 mum
 q; erud
 date
 orum liberalitas
 me & in Anglia novu
 ut afflu
 motum
 cet potu
 MATTHAE
 et presidium, et dulce ad

ef. & no. v.
 o. pref. ad
 et ad i. Ma.
 f. ep. ad

*Si dici possit, Alexandrum suis
 divisisse regnum.*

CAP. II.

AIt Macbaicus, divisisse Alexandrum suis administris
 regnum, quum adhuc viveret. Id vero verum esse non
 videtur per historicos alios. Sed argumentum istud dilui-

tur, si cum eruditissimo Francisco Junio regnum pro satrapias, & pro regni rectione exponimus. Ut sic sanè Zosimus ait, Alexandro mortuo divisum regnum fuisse in satrapias. ^b Ut sic quoque rex pro primario iudice, & præsidente alibi legitur in ipsis sacris libris, sicut in istis, & in aliis auctoribus: quod idem Junius Tremelius sæpius adnotarunt. Alexandrum vero idem sic divisisse satrapias suis, credemus dicenti Machabæo:

Namque est verisimile valde, Alexandrum id fecisse, qui ut facere omnes consueverunt, qui filiis impuberibus, & minoribus tutoribus, curatores, administratores relinquunt.

ab Alexandro, significat nobis Cornelius Nepos: ^c qui scribit, visum Alexandrum commendasse regnum Perdiccæ, cui tradidisset anulum moriens, donec in suam tutelam pervenissent filii sui Alexandri. Et de ea anuli traditione etiam alii tradunt, & hoc amplius, Perdiccam visum ita electum heredem, licet non voce nuncupatum. ^e Sanè enim anulus sic datus (ut est sigillum pro re charissima) quasi heredis designatio, & hereditatis assignatio habitus est. Sed hæc tamen assignatio hereditatis & regni illud fuerit commendatum, de quo nunc dicimus. Et dictum hoc historici ex dicto alterius historici ita declaramus. Quandoquidem potuerit quoque Perdicca esse & rex in legitimam usque ætatem filiorum Alexandri. ^f Ut sic scilicet fuit Lycurgus, filio regis defuncti nondum nato, nondum adulto, & quemadmodum coronatus etiam imperator traditur recentiori Græca historia Michael Paleologus, donec ad legitimus heres adolevisset. ^b Et quemadmodum, jure hæc fieri, interpretes juris docent. Aut si administratores interim principes illi fuerunt, dum Alexandri proles in suam tutelam venisset: ea tamen non veniente ad illam ætatem,

iidem

idem fuisse à principio usque heredes censentur. i ut sic administrator est, qui institutus heres est ad incertam diem. Atque sic est solutio argumenti gemina. Et utriusque tamen obviare videtur, quod non à vivo Alexandro ea partitio Satrapiarum facta videtur, verum eo mortuo à principibus suis: ^k Alexandro mortuo, quum regna singulis familiaribus distribuerentur, & summa rerum tradita esset iuenda eidem, cui Alexander moriens anulum suum dederat Perdiccæ: inquit Cornelius Nepos: ^l sive ille AEmilius Probus est Cornelii nepos. Præterea quomodo verum est, ut Satrapias, hereditatemque diviserit Alexander vivus, quæ uni Perdiccæ commendavit? At mihi hæc respondeo, posse utrumque simul stare, & quod diviserit Alexander vivus provincias suis, & quod provincias sui isti diviserint inter se defuncto Alexandro. Etenim heredesque dividunt aliquando (^m memini nunc filiorum Ludovici Pii) hereditatem inter se, quæ divisa ipsis à defuncto fuerat. Et à divisionibus ad divisiones sæpiusculè disceditur. ⁿ Et horum ergo neutrum dicitur falsum, quæ simul esse verissima valent. ut diceret Augustinus ^o & noster Baldus, quod quum quid potest esse verum, numquam id præsumitur esse falsum. Et ergo licet alii omnes historici traderent de partitione post Alexandri mortem facta: quia & hæc, de qua tradit Machabæus, facta esse itidem potest, & verisimiliter videtur: Machabæus mendacii non accusabitur. Divisisse autem Alexander sustinebitur, etsi uni inò commendaverit. ^p nam uni summam rerum tradiderit: nec tamen in certis administrationibus alios non constituerit. ut sic à principibus illis est factum: & fieri passim inque publicis, inque privatis solet. ^q Non privative, inquit nostri, sed cumulative distribuuntur ducibus minoribus milites, qui summo dantur. Ostendatur historia, quæ neget de his administrationibus singularibus,

i Decia. cõf. 119. 3.

k Cor. Ne. Eur.

l Mag. 4. Misc. 15.

m Sig. 5. de re. Ita.

n Aug. 2. co. cu. 66.

o Bal. l. 12. de sta. ho.

p l. 77. § pater pluribus. de leg. 2.

q Ceph. conf. 76.

a Zos. lib. 7.

b Gen. 36. 3. Ezz. 1.

c 1. Mac. 3. 3. Mac. 6.

d Coru. Nep. Ann.

e Cor. Ne. Demet.

f Insti. lib. 12.

g Val. lib. 7. fi. &

h Hor. de feu. c. 22. &

i 1. Mac. 6. & 1er. 22.

j Plut. Lycur. Inst. lib. 3.

k Nic. Greg. lib. 4.

l Hor. de in. succ.

m Ga. 1. 4.

bus, de quibus ego expono Macbæicum: aut stetur Macbæico, qui hoc ait. ^r Etiam adfirmanti testi plus creditur, quam neganti: & absque mora illi, qui ait, attendimus, non illi, qui silet. Quod si cum Latina versione vulgata, nec repugnante textu Græco, legeris non *divisit*, sed *dimisit*: ecce nobis^s alia responsio est, et solutio argumenti nova. ut quod unum dimissum fuit Perdicæ, id dimissum administris scribatur, ^s figurâ in scripturis etiam frequenti, non modò aliis usitata auctoribus. Sed ecce etiam solutio quarta: *Divisit regnum administris* Cris, inquit: at de modo non explicat. Diviserit igitur, vocando eo in secundam spem, si proles sibi non extitisset. quod cogitasse antea, & voluisse Alexandrum notavi de lapide in ortographia Aldi: in quo de his administris Alexander, ^t *Quos nobis sine prole decedentibus relinquimus nos* *Cros heredes, & totius orbis.* ^u Regem videlicet terrarum omnium se ferebat Alexander. Et quod itaque cogitatum aliquando fuit, id factum firmes cum Macbæico probabiliter. ^x Siquidem ex voluntate viventis intelligitur voluntas morientis. Nec me movet, quæ insecuta sint aliter. Nam & contra convêta propria iidem fecere principes. Nec me movet, quòd proles morienti erat Alexandro. quoniam quæ olim substitutio fuit in casum, si Alexander sine liberis decessisset, ^y ut istum comprehendebat quoque, si liberi illi mortui fuissent impuberes: ita nec discessum videbitur ab isto post: & in istum sic verisimilis est narratio scriptoris nostri. ^z Sic quod volumus in alterutro, certè in altero volumus. At fero solutionem quintam. *Divisit regnum*: id est, dividendum reliquit. ^a *nullòque herede relicto totius fati lacerandas præbuit urbes*: de Alexandro canit Lucanus. Liberorum ille suorum curam habuisse nullam traditur: at, digno inter eos principes regnum se relinquere significasse. Et hoc ut sine certo successore moreretur, Ale-

an-

xandri exemplo, habuisse Traianum in animo, recitant ^b *5 part. Adr.* historiæ. Cum autem principes illi essent omnes dignissimi, *ut singulos reges putares*, ait Iustinus: ^c et quales trecenti *2* ^c *Quid. fast. 2* Fabii memorantur idonei, ut duces essent: jam omnibus dimississe, & divisisse regnum Alexander censebitur, & lacerandum, ut dixit Lucanus, præbuisse. Quod & illi adfirmarent juris interpretes, qui, si præmium primò aliquid præstanti defertur, & id præstent pariter plures, omnibus partiendum propositum præmium, docent; ut ego retuli in disputatione alia de præmio coronæ muralis. Sic dividendum reliquit, divisum sic esse regnum voluit, certè fecit Alexander. ^d Sic & in canonicis, *sepelierunt eum*, id est ^d *2. reg. 9. & 2. ch. 22. ubi Tr.* sepeliendum reliquerunt, qui vulneratus quidem mortaliter, sed nondum mortuus, & qui etiamnum fugit. Adde sextam, & septimam solutionem: *Divisit regnum*: ut sic scilicet famosum fuit, & ut sic exponitur per figuram ellipsis, de qua dicemus postea. Aut etiam quia scriptoresque sacri sic utantur testimoniis, quæ jam fuerant in gentibus divulgata, ^e ut Hieronymus censet. ^f Et de aliis scriptoribus alii, *Non omnia ad historiæ fidem commemorant: sed vulgata opinioni, à qua disfidere multò difficillimum est, ser viunt.* Et neque longè hinc nostri temporis ^g criticus excusat Paterculum in eo, quod scribat, reductos ab Aristodemo Spartanos, qui, aliorum omnium scriptorum attestazione, reducti à filiis Aristodemi fuerunt: & ait criticus, Spartæ creditum de Aristodemo ipso: atque Paterculum secutum, & retulisse istam Spartanorum opinionem. Ex opinione loqui etiam scripturas, notabo inferius. ^h Traditum ^h *Cur. lib. 9.* porrò ab auctoribus, & famosum de provinciarum distributione hac ab Alexandro facta, testatur Curtius: et si quoque, fuisse vanam & traditionem, & famam, asseveret. Quamquam nec id asseverari fortassis debuit in facto

B

^r Gl. l. diem de arb.

^s Gen. 35. ubi Trc. & not. 9. A. & Cic. 3. de orat.

^t Al. ort. septentrio u Iust. lib. 12.

^x l. 82. de cond. l. 4. C. de na. lib. D. cccia. conf. 106. 3.

^y l. centurio ubi no.

^z Apul. de syll. ca.

^a Luc. lib. x.

^e Hier. q. Ge. c. 46. f Paul. Corinth.

^g Lips. 1. Patere.

^h Cur. lib. 9.

i Liv. lib. 7:

adeò incerto hoc, & reliquis Alexandri. Sed (quod i aff-
cubi ait Livius) famæ rerum standum fuerit, ubi certam
derogat vetustas incerta fidem. Et hæc solutio octava ab
k Cic. 6. Att. 10
i Nic. Ca. 1. hist. 6. *propè opinionem secuti sumus, ut multa apud Græcos, &c.* l Eam
secutus, an Macbaicum, an quid aliud est Nicephorus,
qui hîc idem scribit cum Macbaico?

*Quomodo post mortem Alexandri
tenuerint regnum principes.*

C A P. I I I.

SECUNDUM argumentum est: falsum videri, quod Mac-
bæicus narrat, dominatum tenuisse eos Alexandri fami-
liares, quemque in loco suo, & imposuisse sibi diadema-
ta post mortem illius. Nam hoc tum demum ausi multò
post, quum regia omnis proles concidisset, non priùs quàm
obierit Eumenes: ait Nepos. Sed hoc quicquid est, post
Alexandri mortem factum est tamen. Nec de quanto dis-
putat scriptor: qui hæc obiter, & aliò properans adnota-
vit. a Et id nobis notandum est: quòd quæ compendio di-
cuntur, item quæ commèntationis propria non sunt, ea non
accuratè traduntur. Sed & articuli isti, *Post, Tum, Mox,*
Modò, & similes benignè, laxèque capi sæpè solent pro an-
nis aliquot post, antè, & quidem pluribus, quàm hi
sint, de quibus hîc est disceptatio: b Ut à multis est observa-
tum: & à nobis in primo libro nostro de legitimis tempo-
ribus. In Caligula scripsit Suetonius, gessisse Germanicum
consulatum *post quæ Curam s'catim:* quem gessit septennio
post. Et sic feret articulus. Nisi mavis, Suetonium hîc
non ad tempus, sed ad gradus honorum respicere: ut Ger-
manicus

a Aug. ep. 78. Tre.
Gen. 43. Apoc. 9. &
Gale.

Sal. l. 9. de off. pro-
conf. Alc. conf. 104.
5. Man. orat. pro
Cæl. & in Pi. Lips.
Patere. Torrèt, Suc.
Ne. Casau. Gal.
Scr. Geor. 7.

manicus à quæstura ad consulatum transcenderit, aliis o-
missis honorum gradibus, ædilitate, præturâ. c Ita Druso Dio. lib. 56.
potestas facta ab Augusto petendi consulatum non gesta
prætura. d A Edilitate omisâ præturam petere licebat. A-
pud Suetonium itaque articulus *statim* opponatur ei, quod
dicit e Ser. Sulpitius *ordinatim:* & Victor, Marium hono-
ribus *per ordinem* functum. f Sic jubet lex. Ita neque illa
mutabis Valerii in fine noni, *postquam à Syllana violentia*
Cæsariana æquitas reduxit gubernacula Romani imperii: Sed
vel de ordine expones eorum statuum, vel de tempore ca-
pies verbum laxè. Atque etiam verum est, Syllanam fa-
ctionem optimatum viguisse in ea tempora Cæsaris. Id pro-
sequor de tempore. g Inquit Moyses, *Per illud tempus,* h Genes. 38.
atque decem amplius annorum spatium notat. h Et rursus, h Exo. 2.
Fuit in diebus illis: & sentit de quadraginta annis. Quam-
quam hîc addit, *qui multi fuerunt:* Additum nihil est illic,
i *Diebus autem illis:* & anni quinque, & viginri includun-
tur. k *Cras, Hodie* pro mox scriptum alibi est. l Et alibi, k 10. 22. 23. Luc. 13.
Posteà accipiens David caput Philistæi, derulit ipsum Hieroso- l. 2. Sam. 17.
lymam, &c. Et id non statim à victoria, ut textus historiæ
tamen significat, fecit David, sed diu postèa. Etiam diu
postèa est alibi, quod scribitur, m *Deinde adificavit domum* m 1. reg. 7. & 9.
faltus Libani &c. Et postèa *de Salamon adamavit mulieres, &c.*
n Ait quoque euangelista, *Et quum inde transisset:* ceterum, n Aug. 2. co. eu. 6. 35
quia non etiam exprimit, si continuo, intelligitur post dies.
o Et alibi, *illo tempore:* ubi temporis series non servatur. o Math. 12.
Non semper exigenda isthæc ratio syllabarum. Laxè sic est
accipiendus articulus *quotidie* hoc libro, capite octavo. ut
etiam illud in eodem proposito Suetonii, p *primus instituit* p Suet. Cæs. 20.
Cæsar, ut eam senatus, quàm populi diurna acta conficerentur,
& *publicarentur.* q neque enim quotidie cogebatur senatus, q Manut. Phil. 1.
aut cum populo agebatur. r Iuncta dicuntur, quæ modi- r Plin. lib. 31. c. 2.
1. 99. de V. S.

f Robon. Supp. Liv.

co distant intervallo loci. f Et continua, quæ modico distant intervallo temporis. Quotidie dicitur fieri, quod frequenter fit: continuum, quod aptum continuari. Sic ex nostris Stephanus Fridericus libro primo de interpretatione, t *In ipsa bora*, ait scriptura: quum est tam parum interpositum, ut sic dictum nec sit absurdè, quod Augustinus. Ecce duas solutiones: compendio hæc scribi, non accurate quasi à chronologo: laxè accipiendam articulum post, non strictè. Adde tertiam. u dominatum reapse tenuisse illos principes ilicò ab Alexandri morte: nomine tantum abstinuisse ad tempus regali. Et itaque huc respexerit Macbæicus. Et huc articulus pōtē ducatur. Et diademata sic sibi imposuerint illi duces: id est regnum sibi quisque quæsierint, ut ita hoc Macbæico est postea, capite undecimo.

x Appia. 1. civil.
y Cic. de ha. re.
z Casaub. Suet. 1.
a Suet. Cæsar. 76. seqq.
Cic. 3. de off.
b Val. lib. 6. c. 2.

* Sic Syllæ, omnia potentis, regnum dicebatur negativum, qui se regem esse, verbo tantum negabat. y Sic dicitur Syllæ regnum. z Et is, & alii similes sic Græcisque dicti monarchæ memorantur. a An Cæsar non rex erat, tenebatque regnum, quamquam Cæsarem se, non regem esse responderit? b Sic de faciola Pompeii, qua ille aliquando crus obligatum gerebat, non modò mollitiem viri notasse Cinnam poetam, sed et dictum audimus, referre nihil, qua demum in parte, in capite, an in pedibus diadema ferretur. Scilicet sunt quidam reges re, non nomine: & quidam nomine, non re. c *reges Lacedæmoniorum nomine magis, quàm imperio.* d & illis minus licebat, quàm privatis. e Quod & de regibus olim Aegyptiorum est proditum. Quid si adfirmatos dominatus, & adfirmata diademata intuitus Macbæicus? Utique non adversabitur legitima successio filiorum, & fratris Alexandri media: quibus absque ulla firmitate regnum fuit, & diadema. f Ita historicus aliquis, quod etsi principes Aridæum elegerint unum regem,

t Aug. 2. de con. eu. 33.

u Iustii. lib. 14.

x Appia. 1. civil.

y Cic. de ha. re.

z Casaub. Suet. 1.

a Suet. Cæsar. 76. seqq.
Cic. 3. de off.

b Val. lib. 6. c. 2.

c Cor. Ne. Ages.

d Isocr. de pa.

e Diod. lib. 2.

f Func. com. chr.

regem, sibi tamen ipsis regnum diviserint. Stant ista simul. Et ergò erit quarta solutio, Macbæicum prætermisisse, quæ nihili erant. In quo habet ille magistrum, & auctorem Daniele: qui hac ipsa de successione ita, g *consurgent quattuor pro illo*: id est, reges Alexandro succedent quattuor simul, Seleucus, Cassander, Antigonus, Ptolemæus. Et iterum, *frangetur regnum eius, & dividetur in quattuor, sed non posteritati eius.* Non habet rationem neque Daniel liberorum, aut fratris Alexandri, aut aliorum principum, qui qualiter qualiter regna tenuerunt, sed eorum tantum, qui tenuerunt potenter. h Sic Valerius Poplicola primus consul, & cum Bruto dicitur auspiciatus initium consularis quia Collatinus, Lucretius cum Bruto vix tenuerunt. Sic septem Romæ reges dicuntur communiter: octavus vix memoratur.

g Dan. 8. ubi Tre. & 9.

h Cic. pro Fla. & Val. lib. 4. c. 4.

Antiochum vivum ceperunt Romani.

CAP. IIII.

Est argumentum tertium: neque esse verum, quod ait scriptor, Antiochum vivum captum à Romanis fuisse.

a Et quidem alibi, atque scriptori huic nostro vivus captus intelligitur de eo, qui manu tenetur, quo modo captus non est Antiochus. At verò nec hi tamen soli dicuntur capti, qui manu tenentur, sed & obsessi. b *Iam capto stamus in hoste*: Annibal ait de obsessis Saguntinis, & *capti sensere Quirites*: Romani in Capitolia obsessi, & *Capitolia capta* apud Silium. c & apud Livium, *populum Romanum capta* apud Silium, *aut hæc Sicania pepigisti captus in ora*: de Amilcare Annibalis patre in Sicilia apud Ericem obsesso. d Et ille apud Ovidium, *Quæ*

a 1. Sam. 15. & 1. reg. 20. & 2. reg. 7. Ezech. 17. & 1. Mac. 14. Zof. 1.

b Sil. lib. 1. 4. 6. 13.

c Liv. lib. x.

d Ouid. mem. 13.

c 2. Sam. 12.

vos dementia, dixi, concitat, oscit, captam dimittere Troiam? Et forte ita etiam in sacris libris narratur de capta quadam civitate Hammonitarum a ioabo, qui obsederat urbem sic, ut facile potuerit capere, sed non ceperit tamen.

f Virg. 9. A Encid.

Utr turbata castra dixit Virgilius, quae turbari facile poterant. Capiebat ipsam civitatem regiam, inquit scriptura, sed mitens ad regem, dixit, castra metare contra hanc civitatem, ut capias eam.

g Tr. Iun.

Alii interpretatur, civitatem regiam captam, ubi regia erat scilicet, in ea parte captam. Sed & de quavis parte civitatis regiae capta sic dici potuit; ut frequenti figuram pars pro toto nominatur. Et ut per partes capiuntur urbes non raro, ea praesertim, quae non nihil distinctae sunt.

h Aulo. ur. x. i Liv. lib. 25. 5. 1. Ter. 11. k Cic. 5. fam. x.

ut quadruplices Syracusae: i quae & captae per partes; & Carthago, & Babylonia. k Scribit Vatinius, captum a se opidum quater: quia quatuor turres, & quatuor muros ceperit.

l Freig. Cic. agr. 2.

Et Mitylenae sic diruta dicuntur alicubi, quae non nisi in parte diruta. Ego tamen malim, ut dixi, de obsessa valde, & valide. Aut verbum capiebat imperfecti sic significet principium, & facultatem capiendi.

m Virg. 8. Aene. Alc. 2. de V. S.

ut in illo Virgilio, Gall per dumos advenit, arcemque tenebant. Et forte sic dici ad locum istum Machabei potest. Nam etsi secundum aoristum adhibuit is auctor hic: tamen quia

n Tr. ult. Mar.

praeteritorum omnes species sub una apud Hebraeos continentur, lapsus iste sit, & nunc non distinxerit praeteritum ab imperfecto: at de consuetudine Hebraica auctor Hebraeus in Graeca oratione aspererit aliquid, etiam rustice, barbarae, & solocce.

o Bez. pro. Apocal.

Quid si hoc somnium est, ut is faceret in imperio suo? Aut non aoristi etiam significatione futuri, quemadmodum & praeteriti, accipiuntur?

p Ju. Ter. de mo. 9.

Figura haec dicitur Attica: quum tempus pro tempore ponitur: & sic aoristus pro praesenti. In imperfecto id praeterea notes, quemadmodum & negat factum.

q Ser. 6. An.

ut sic ad

r Ser. 12. An.

ad illud Virgilio est, Augurium, cytharamque dabit. nam non dedit. Etiam illud norant, impleri sic dici in sacris libris id, quod captum est impleri, aut implendum iam est.

f Tr. 9. Lu. & no. A. 2. t. 1. 5. de testa.

Sic sane dicitur in libris civilibus. Et haec velim a peritis linguarum considerari hic, & constitui. Ego ad alia pergo, & ad alios auctores. Hos enim huc non adducimus ad fidei, aut morum dogmata, sed ad verborum explanationem; ut ita ait non semel in suo proposito Augustinus: & Ciceronem, & Horatium adducit.

u Aug. Ge. 1. 31. co. Adim.

Et ergo de hostibus loco coactis iniquo Claudianus, y solveret obsessos; praeberet fœdera captis: & Ausonius, z lam vallum, fossamque super Troiana inventus Insiterat captae munitans incendia clavis. Et eleganter, atque laxius Cicero, quum proficisci ad Pompeium non facile posset, Caesaris extracclusus armis, a Neque minus nos esse captos, quam qui Corfinium venissent. neque enim eos solos arbitramur capi, qui in armatorum manus incidissent: sed eos nullo minus, qui regionibus exclusi, intra praesidia, atque intra arma aliena venissent.

x Calu. 4. Inst. 3.

y Claud. 1. Stilic.

z Aus. Illia. 15.

a Cic. 8. Att. 15. & lib. 9. ep. 4.

Et iterum de eadem re, Dum rem conventuram putamus, plane intercepti, captique sumus. b Alibi dicit captum equestrem ordinem impeditum, & infirmum: alibi oppressam a Clodio, & captam temp. & captam urbem. Et cum cepisset ille urbem. Et Plautus adhuc laxius de hostibus victis fugatis, c Et legiones Teleboarum vi pugnando cepimus. Deditam urbem istorum mox narrat, ut non accipiam de ea deditioe, quod nunc de captis legionibus audio. d Et qui deditioe accipiunt, dicuntur capere. Quid, quod e nostri interpretes juris ajunt, eum etiam captum, qui non manu captus sit, at ense percussus? Et illud quid reticebitur, quod captus dici consuevit, qui animi

b Cic. pro Sext. & pro do.

c Plau. 1. Amp. 3.

d Liv. lib. 5.

e Alex. 2. cons. 24

animi affectu, morbo corporis tenetur? *Captus est, habet:*
 f inquit Terentius. *corde captus*: Plautus. & id genus alia
 vulgaria. § Captivas dixit Hieronymus Arabiam, Palæsti-
 nam, A Egyptum, quæ timore tenebantur captivitatis,
 depopulationis. h Latissimum est hoc verbum *cipio*: &
λαμβάνω, quo hîc vsus Macbæicus est. Atque de ea latitu-
 dine alius fortè alias solutiones huc ducet. Ego polior
 non sum. Sed aio, suprascripta non aliena Antiocho: i qui
 præliis magnis, ~~venis~~ mariq; superatus, & propè extra
 orbem ~~transiit~~ fuit, ut sic Daniel, sic loquitur Livius.
 Et is etiam dixit; ~~incho sum tenet~~ Perseus, postquam su-
 perassent Romani saltus, & transgressi in Macedoniam
 essent. k Antiochus, concessa Lysimachia urbe, *non frenam*
solum, sed & jugum accepisse, legitur apud eundem Livium,
 & apud Plutarchum. Ecquid igitur à captura absuit? l Qui
 fugere nequit, quin capiatur, pro capto itidem est nostris.
 Et pepigiisse pro voluisse pacisci: occisum pro iustum occi-
 di: & id genus alia, & apud historicos legi m aliinotant.
 Fractus viribus, fractus animo Antiochus, in angustias
 compulsus ultimas, pacem petit, & veniam: & condicio-
 nem nullam recusat. Dicit sic captus potuit: n quia sic dici
 deditus potuit. & neque est necesse, actu capere, & cor-
 pore. Factus sub stipendium, tum potuit servus dici. o ut
 has notas notat captivitatis alicubi Tertullianus: & nos in
 tertio libro scripsimus de iure belli. Datis obsidibus, & in
 his filio, jam ipse teneri videtur captivus. p Sicut magni
 docent interpretes. q Sanè etiam si cepisse is dicitur urbem,
 qui eam ingressus est primus: & iste dicitur captus, qui in
 tam multis captus est. r Etiam quæ de uno aliquo dicun-
 tur, ea aliquando non de illo accipiuntur, sed de suis illius.
 f Sed & Carthaginem à maiore Africano captant non aliter
 dicit Valerius Maximus, quàm quomodo Antiochus hîc
 est

f Terent. 7. An. i.
 Plau. 3. Trin. 2.
 g Hiero. ep. 3.

h Vall. 6. e. log. 1.

i Danie. 9. Liv. lib.
 38. 45.

k Liv. lib. 37. Plut.
 di. re. ac du.

l Ceph. conf. 136.

m Casaub. Sur. 1. 2.

n Liv. lib. 34. & l. 7.
 17. 51. de ad. po.

o Tertull. apolog.

p Bal. conf. 318. 2.
 Dec. 219.

q Hist. de be. Al. &
 Ios. 15.

r Gen. 14. & 46.

f Val. lib. 2. c. x.

est captus: ut superior cognomen *Africanum captâ*, posterior
eversa Cornelia genti daret: ait Maximus. Etiam poeta ali-
 quis, *Deiâto Hannibale, capta Carthagine*, &c. quos versus
 legi t alicubi relatos Manutio. Et captam sic intelligunt, t Manut. pro Arch.
 non intratam, non obsessam: sed victam, classe spolia-
 tam, stipendiariam factam, summo uno verbo, quo illic
 utitur u Cicero, oppressam, penè captam. Nullum simile u Cic. pro Mur. &
 sic est simile. x Sic & Dio dicere omnino videtur, quod de har. res.
 potuisset Lucullus, si celeriter conficere bellum voluisset, x Dio lib. 37.
 Mitridatem capere, & Tigranem. y Sic Cicero de Dalma. y Cic. fam. 11.
 tis, quod brevi caperentur à Vatinio. Et ita pro latitudine,
 ut dixi, verbi *capere* latè responsum huic est argu-
 mento. Occurrit simile in verbo *necare*. z quo ususe est Ci- z Cic. pro Milo. ubi
 cero pro vexato, afflicto, perduto. Et de quo occasio erit Manut.
 dicere in libro sequenti. a Simillimum de composito à no. a Ter. ap. 4. ubi Iu.
 stro apud Tertullianum, *ipsum Capitolium Senones occupave-
 runt*: quod est oppræserunt, non ceperunt, ut illic expo-
 nitur: & de Curtio adfirmatur expositio, et si etiam placeat
 magis emendatio. Atque *ceperunt vivum* Romani Antio-
 chum, id est valentem, fortunatum, magnum, & (ut alibi
 audimus in b scripturis) virentem fregerunt, fecerunt hu- b Daniel. 4.
 milem. Et illo modo vivus pro valente c alibi est, ut ele- c Drus. 1. ob. 21. &
 gantissimus Drusus in observationibus habet, & Tremel- lib. 14. c. 16. & 17. &
 lius peritissimus aliquando notat. Neque abest hinc vulgi Tr. 5. Max.
 illud, d *Vivus, vidensq; pereō*. De quo, & significatu hoc
 toto etiam Gifanius clarissimus in Lucretio. Figurata hæc
 locutio est. e Et nulla est lingua figuratior, quàm Hebræa est. d Cic. pro Sext. &
 Utunturq; Hebræi illis figuris quoque dum scribunt. Gra- Man. pro Quin.
 cè: quod in comentariis unis Bezzæ videre est passim in no- e B. Ar. Mon. idior.
 vo testamento. Viret. 2. de min. x.

*Eumeni domarunt Romani
Indiam, & Mediam.*

C A P. V.

Quartum argumentum est. Falsum esse, Eumeni tributas de regnis Antiochi regionem Indicam, & Mediam à Romanis, quod narrat Macbæicus tamen. Neque enim aut Antiochus, aut Romani regiones illas umquam habuerunt. ^a Et constat de Livio fati, quid datum Eumeni fuerit. Nihil ut dicam, quod nec Eumeni, sed Attalo data memorant ^b alii. Est enim utrunque verum, data utrique, primum Eumeni, mox fuisse Attalo. De rebus datis controversia est. ^c Medos tamen in subditis Antiochi audimus: de quibus nunc capiamus licet Mediam, sive nobilem illam, sive aliam. ^d Est & alia Media in Thracia: est alia in Illyrio. ^e Etiam Indiam Scythiæ legimus: etiam Aethiopiæ est & quarta nunc in Occidente. Et illam Scythiæ indicavit mihi (an non rectè?) Iustus Lipsius: alteram Aethiopiæ Sabellicus de Herodoto, & Virgilio, *usque coloratis annis de vexus ab Indis*: is ait de Nilo. Illi etiam nobiles Indicolorati, ut sic Apuleius primo Floridorum, *Indis sitis ad nascentem diem, tamen in corpore color noctis esse*. Et Nilus etiam apud Indos poni nobiles potest: ^f si Phasis hoc quoque nomine secundum quosdam indigitatur. Ceterum loquitur Virgilius omnino de Aethiopia nobili. Nam & Aethiopia quædam ignobilis est. Ut sic sunt alia multa, & Aut Indiam dicimus omnem Aethiopiæ plagam, & ipsam Aegyptum? ^h Aut in India ipsa etiam ponimus Aethiopes & Aethiopiæ? quæ & sic dicatur ab illo colore populorum, quos solis vicinitas torret, ut explicant grammatici. ⁱ Etiam de eo colore alius pœta: *Bacche coloratos postquam de vici-*

^a Liu. lib. 37.

^b Cic. pro Sext. & Val. lib. 4. c. ult. & lib. 5. c. 2.

^c Liu. lib. 35.

^d Liu. lib. 26. Plut. Alex. Scander. 9. Arist. de ad. au. 110. ^e Eipf. 4. mil. Ro. 5. Sabellic. x. en. 8. Virg. 4. Geo. Apol. 4. & Orph. Argon.

^f Druf. Sirach. 24.

^g Serv. 2. Geor.

^h Serv. 4. A En.

ⁱ In Mecz. obi.

de vicinis Indos, &c. Et sic multa sunt in his geographicis, ut possit aliquis auctor sæpè intelligere benè de uno, & interim intelligi malè de alio. Ad ignobiliorem Mediam, & ad ignobiliorem Indiam advertendum esset: si ostendi posset, Eumeni aliquid Syriæ datum, aut Thraciæ. Ac ignobiliores Britannicas gentes quæ in Indiis nobilioribus sunt, advertendum novo cosmographo fuit, scribenti de eadem una muliere uxore multorum: non huc labem istam trahere convenit ad Britannicas nostras. De Indicis legebam aliquando apud Cedrenum. ^k Tamen legimusque apud ^l ~~Cesarum~~ ^l Britannos nostros denos, duodenosque inter se habuisse uxores communes, & maxime fratres cum fratribus, & parentes cum liberis. At ad donata Eumeni ^m ~~Docesse~~ Romanos ei omnia, quæ ademerunt Antiocho, exceptis civitatibus Græcis. Id ⁿ ~~de~~ Syriacis Appiani cognoscimus. Antiocho aut omnem paruisse Asiã, & proxima Europæ, atque adempta usque ad montem Taurum omnia, regionem dierum plus triginta in longitudinè, decem in latitudinem patientem, ^o Livius habet. Is ostendit, & Chersoanensem, & ^p ~~I~~ ^p Lyfimachiam, & alia Europæ Eumeni data. Cogito igitur de Media Thraciæ, & India Thraciæ, quæ & Sindia nuncupata. nam secunda Media ultra Taurum, ubi Antiocho relicto regnare. Sic capio Mediam, sic Sindiam. Nam cur disputem, si Romani Indiam illam nobilem umquam attigerint, aut nobilem Mediam? Certum est, quod non attigerant, quum hæc donatio facta Eumeni est. ^q Sed Pompeius de Media triumphavit. ^r Alciatus scribit, in Indiam usque Romanos numquam arma protulisse. & itaque subditivum opinatur diploma, quod vulgo circumfertur Bononiæ, imperatoris Theodosii, scholasticis concessum: quo imperator ipsa Indiæ titulum sibi adscribit. ^s Sigonius tamen id non consideravit, qui scribit, benefi-

^k Cas. 5. Gall.

^l Liu. lib. 38. 39.

^m Plut. Pomp.

ⁿ Alc. c. de Agric.

^o Sigo 3. & 7. de re Ital.

rinae regiones, ut eas distinguerent, interdum transferunt unius nomē ad alterā. ^a Quot

n Calv. 24. Num.

o Iun. & Gall. vers.

p Bell. 2. de V. D. 2. 7. ii.

q Tr. In 2. Sam. 15. 1. chr. 9. 2. chr. 26. & 35. Iob. 6. x. 17. pl. 22. ps. 21. eccl. 13. Ca. ps. Eze. 36. Da. 7.

r Glar. Cur. 6. x.

f Diony. 1. antiq. & Mur. Hor. 1. ad 27.

t Pincia. Sen.

u Arist. 4. polit. 4. ver. Arct. Lug. pa.

x A poll. arg. 1. Herod. lib. 5. Virg. 1. 1.

y Liv. lib. 39.

^s Nisi si dicimus ad id posterius, in vicinis regionibus solennem istam mutationem, ut una nomine alterius notata sit. ^t Indiam pro Lydia venisse volunt in libro Senecae tertium naturalium quaestionum. ^u Venisse in Latina Aristotelis politica alicubi, sive vitio codicis Graeci, qui interpreti fuerit, sive aliter, nescio: sed hoc ego vidi, Indos pro Lydis scriptum. Nunc de Iliaca, sive Idica regione non controvertetur, quin data Eumeni non fuerit. utraque enim ei data Phrygia: ubi Ilium, & Ida. Et à quibus Iliacam, sive Idicam hanc regionem audimus. ^x Sic auctores alii Ideam terram, Iliacam regionem dicere solent. Et de regione hanc dictum videri potest, cum ^y urbs ipsa Ilium libera manserit, & ornata. Non de Ionia, aut de Mysia est quaestio, aut de Caria.

Quot in senatum Romanum convenirent.

C A P. V I.

Quintum sequitur argumentum. quod concilium senatus Romani non fuit, quum Macbaeica illa gesta esse narrantur, supra trecentorum, ut pretereà de viginti tradit Macbaeicus scriptor: imò de illis viginti nec unquam, nec usquam aut lectum, aut relatum est. Cui argumento quid si respondeo, rotundum ab aliis numerum solenni notatum more, à Macbaeico autem planè verum? ^a Centumviri dicuntur ab omnibus, qui erant quinque tamen supra centum. ^b Quadraginta annos pro triginta sex posuit Cicero. cui hoc usitatum, ut omiſſa subtiliore annorum computatione, summatim tempus comprehenderet. Plutarchus autem trecentos ordinis senatorii iudices ait, quum essent trecenti sexaginta. Tertullianus sexcentos dicit annos alicubi in apologetico, qui quingenti viginti duo, ut ibi notat Iunius. Et id genus alia plura sic defenduntur. Et pulchrè etiam Scipioni fratri in parergis. Et jam videtur numerus senatorum fuisse major trecentorum, si ducenti erant vivo Romulo: & his addidit alios Tullus: & Priscus addidit adhuc centum. Ut liquidò Manutius ostendit in libro de senatu. Quamquam velit idem retinere numerum trecentorum etiam adversus liquidam hanc veritatem: ut dicatque, *Non liquet*. Sed fuerint trecenti. Quid si censores tum legissent, ^c quod aliàs fecerunt, ultra numerum constitutum? At argumento occurrerit olim Manutius in libro de senatu Romano. ut qui viginti supra trecentos hanc nominantur, non fuerint quidem senatores, sed quibus jure magistratus, quem gerebant,

161 B

162 B

^b Asc. Pif. & Man. 6. fa. 18.

^c Dio. lib. 37.

Quot

bant, ingredi curiam, & cum reliquo senatu de publica
d Manut. pro Cluc. re consulere liceret. ^d Et multos, nondum in senatum lectos, magistratum gerere solitos, scimus, & idem Manutius alibi etiam scribit. Et itaque non pugnant, quæ variè
e Tr. Ge. 2. 2. Sam. ult. 1. reg. 5. 1. chr. 20. Ezr. 2. Neh. 11. numerata esse possunt: adeoque non conveniunt. ^e Et in hoc exempla sunt plurima librorum sacrorum: quæ notarunt nostri, & nos postea referemus. De ea autem facultate, quæ aliis extra senatores erat ingrediendi curiam, & consulendi de republica, mihi certissimum est: ^f quicquid dicere diversum aliquando videtur Dio, ^g nec solus Manutius monuit. ^h Illinc & formula vocandi senatum solennis, QUI SENATORES QUIBUSQUE IN SENATU
i Duar. de sena. c. 1. SENTENTIAM DICERE LICERET, &c. ⁱ Sequentibus temporibus etiam qui honoribus imaginariis functi erant, hoc potuere. Etiam qui à patritiis ulque ad omnes viros
k Zol lib. 2. Proc. 2. Vand. illustres descendebant. id est, ^k qui patritii illi erant in imperio Constantinopolitano: & post eos patritios reliqui deinceps, qui illustrium titulo decorabantur. isti enim erant in senatu omnes, amplius & senatores dicebantur. Sic locutus est Tribonianus; ^l cujus à manu esse postremam partem legis ultimæ tituli Digestorum de senatoribus, ex qua hoc est de patriciis, & sequentibus, recentiores interpretes putant. Mihi mundior videtur oratio tamen, quam ut Triboniano tribuatur. ^m Et illud veteris locutionis, & Græcæ constructionis, *accipiendum est, eos*, etiam Latinis jurisconsultis usurpatum, & aliis Latinis auctoribus quæsitum est. ⁿ Grammatici ad illud Virgilii, *Pacem Troiano ab rege petendum*, sic scribunt, quòd si dicis, *petenda pax*, non uteris gerundio, sed participio. Patritios autem nec his modò Græcis temporibus leges, sed & superioribus inde ab Augusto. quod exponit clarissimus Italiæ meæ jurisconsultus Vidus Pancitoli. At de tempore nunc agimus

mus multo antiquiori, ° Macbæi fuerunt tempore Numanino. Dixi igitur, viginti supernotatos in Macbæico eos fuisse, qui jure magistratus, etsi senatores non essent, ingredi senatum, & sententiam illic dicere poterant. Neque enim inquit scriptor, senatores fuisse omnes, *sed senatū fecisse sibi, & quotidie concilium esse trecentorū, & viginti.* ^p Habes autem ad hos viginti cōficiendos consules duos, prætores duos, ædiles curules duos, ædiles plebis duos, quæstores duos, tribunos plebis decem: qui planum conficiūt numerum viginti. Et nec plures habes, qui dicere sententiā potuerint, & hi dicere omnes poterant. ^q Nam cēsores non erant magistratus ordinarius: sed quarto quoquo anno creabantur legendo senatui, censendis equitibus, locandis publicis, aliis rebus agendis: quibus confectis abire magistratu solebant. Sic dictator, præfectus urbi maxime extraordinarii erant magistratus. ^r Porrò autem tribunis plebis licitum fuisse more majorum, senatum vocare, & consulere, id extra aleam est. ^s esse ad senatum semper, & decretis senatus intercedere, vel concedere eosdem potuisse, & id quoque certum. De ædilibus plebis, qui tamen ministri tribunorum erant, quòd & sederent in senatu, etiam supra quæstores, idem Manutius docet. Nec dubitandum videtur, quin & jus dicendæ sententiæ habuerint, si & quæstores (^t quod voluit) habuere. Aut si nec istos ædiles huc admittis, tum induces prætores duplicatos de auctoribus ^u aliis, & fortassis plures. Potes aut quæstores notare duplicatos, auctore Tacito in undecimo annal. De reliquis autem, majoribusque magistratibus hoc fuerit indubitatum. Et ita satisfactum argumento est. Ceterum & duo sunt, quæ movere quæstionem possunt: primum, si majores illæ dignitates conferri in alios consuevissent, quam in senatores: alterum, quòd non hi solùm, qui in magistratu erant, sed & qui

functi erant magistratibus, convenire in senatum, & sententiam ibi promere poterant. Et itaque raro tum augere numerum illum ad viginti supra trecentos illi magistratus potuerint. nunc contra numerus in majorem excreverit modum, si partem in numero faciunt illi etiam, qui defuncti magistratibus erant. At non hæc movent tamen. Non, de quo dicere plura haberem, primum: quoniam non de eo, quod ex facto contingere aut potuerit, aut consueverit, sed de eo, quod potuit per jus esse, & per mores civitatis, quaritur. * & illi etiam majores magistratus esse potuerunt, qui senatores non essent. Potes, si majores eximis omnes, quod nescio si dixit Manutius y alibi, quætores inducere usque octo: quot ad Syllam fuerunt. Non obstat alterum. Et quia solenne, ut à magistratibus inducerentur in senatum, & quia honoribus defuncti pedibus tantum sine voce ibant in aliorum sententiam: z unde illud de senatoribus his pedariis, *Caput sine lingua pedaria sententia esse*. His addo, quod si bene non indicavero illos, qui facerent numerum viginti: hoc tamen fuerit firmissimum, extitisse alios præter senatores in senatu, qui sibi sententiam dixerint: & hos aut plures, aut pauciores fuisse viginti, non ostendi: itaque norari falsitatis Macbæicum non oportere, qui de viginti scribit. Puto tamen, me hos indicasse bene: quoniam illi magistratus dicuntur omnes, quos ego nominavi, non alii. Quicquid de tribunis plebis, quod non essent propriè magistratus, b sit lata disputatio apud Plurarchum: quam tamen nec ille sequitur. c Et in eo, quod purpuram his demit, à Manutio arguitur. Fortè nec illud est prætereundum, quod expressum de solis trecentis est in Italica interpretatione. & margini sic adnotatum est, senatum fuisse tum præcætorum, ut illic dicebatur. An hinc fuerit conjectura, interpretem illum probatissimum in exemplaria

* Liv. lib. 23. Val. 2. c. 2. Sigo. 2. ci. R. 2. Lips. de ma. 14. Manu. 3. Cati. & pro Quint.

y Ma. 4. ac. Ver. 2.

z Gell. lib. 3. c. 18.

a Tac. ann. 12. Lips. de ma. c. 2.

b Plut. pro. R. 31.

c Ma. pro Cluent.

plaria incidisse, ubi de solis trecentis scriptum esset? d Uti- que obrepit facile error in numeris. e Et in sacris quoque libris irrepsisse aliquando voluit. Et in uno aliquo quid esse, quod in aliis exemplaribus non sit, ut id antea quoque monui.

De officio consulis.

CAP. VII.

Sextum est argumentum. quod non unus regebat Romanos, sed duo erant consules. & Macbæicus tamen scribit Romanos paruisse uni. Cui argumento sic est responsum. partitum extitisse consulum imperium in alternos dies: itaque paruisse uni Romanos semper. a Et de alternis diebus sic quoque Ioannes Bodinus ex Festo scribit: etiam & Iustus Lipsius censet. Atque non quasi novam rem sic perit Minutius à Fabio apud Plurarchum: non quasi novam rem faciunt apud Cannas consules AEmilius, & Varro. Et putem sic fuisse in militia. Alias opinio ista placere nequit. Imò enim verum est de alternis mensibus. quod idem noster Italus interpret facit hic. b Et sic de alternis mensibus significant auctores expressè, & expressè dicunt. Et ita illud verum, fuisse unum semper, qui imperabat. Nec enim de solennibus tantum ista dicuntur: c ut quod apud alterum essent fasces, securæve, item ara, & si quid aliud tale: sed & de potestate. ait, ecce, Dionysius, *Erat autem penes Quinctium ejus mensis imperium. quamobrem necesse erat collegam nihil in viro illo facere.* De potestate porro consulum latissima ita Polybius, d *Cūti, quaqua versum extenditur imperium Romanum, consulum potestati subijciuntur.* Et itaq; etiam Cicero, e *consulibus more majorum concessum est, vel omnes adire provincias.* & alibi, *omnes enim sub consulis jure, imperio debent esse provincie.* Quædam non nisi utroque au-

d Uti. d Conn. 1. com. ju. ci. 12. Lips. 2. de mi. R. 3. e Hierony. q. Gen. Danz. q. Mar. 64.

a Bod. 3. de rep. 6. Lips. de mi. R. 10.

b Suet. Caf. 20. Dionys. lib. 5. & 9.

c Lib. 2. a. Scalig. Tib. Lips. de ma. c. 9.

d Polyb. lib. 6.

e Cic. 8. Att. 23. & philip. 4.

f App. 2. civil.

ctore consule fieri poterant: ut in senatum coire. f adeo-
 que Bibulo collega latente egisse cum plebe Casarem sola,
 recitat Appianus. Et Manutius tamen, eodem libro de se-
 natu, coitionem illam utroque auctore consule sic intelli-
 git, ut non communem utriusque potestatem significet,
 sed consentientes animos utriusque: quia alterutrus, ut di-
 xi, potestas fuit. Et id non cōvenit cum Appiano g & vide-
 tur verius. h itaq; fuerit fortè alia causa, cur cum plebe ege-
 rit Cæsar latente collega. Sed nostrâ defensionem adfirmat
 latius. i Atq; hinc aliqui interpretes nostri, diversam quidè
 ab aliis, at sic rationem dicunt, k cur manumittere consul
 apud collegam possit, prætor apud collegã non possit, quo-
 niã scilicet prætor quilibet semper parè ceteris tenet pote-
 statem. non ita consul: qui, imperii mense non suo, affide-
 bat collegæ quasi unus ex senatoribus. l Etsi ut prætor nul-
 lum imperium habet in prætorem, ita nec ullum habet
 consul in consulem. Et sic est fortè, ut consulis unius no-
 men habeant litteræ, quæ m hoc libro postea sunt: quia e-
 jus tum imperium esset. Cur enim non haberent utrius-
 que nomen, etsi etiam abfuisset à scribendo alter? Sanè im-
 peratorum nomina præscribuntur omnibus constitutioni-
 bus, licet ipsorum aliqui abfuerint tum multo longiùs.
 nec solùm quum imperarent simul. n ut fecere primi, qui
 divi fratres nominantur, Marcus, & Verus, sed & quum
 dividere, quod fecere primi Probus, & Florianus, coepe-
 runt imperium: certè divisibilibus præfuerunt. Archadii,
 & Honorii (exempli gratia) legimus nomina constitutioni-
 bus præposita: cum ille Constantinopoli, hic federet Ra-
 vennæ: omnis autem constitutio alterubi ederetur. Unius
 subscriptum nomen consulis aliquando esse, o ratio dici-
 tur, quia alterius erat damnatum. p Macrinus sinistro omi-
 ne non unã cum suo præscripsisse filii nomen alicubi, no-
 tatur

g Casaub. Suet. 1.

h Dio, lib. 38.

i Conn. 2. com. 4.

k D. de off. co. & l.
18. de ma. vi.

l 1. 13. ad Treb.

m 1. Mace, 15.

n Panc. ti. no. R.
imp. Bell. I. de tra-
sm. 4.o Contr. ind. con. C.
ad le. ju. ma.
p Dio. lib. 78.

tatur, qui Cæsar secum, & Augustus. q Notus & iocus, q Dio. lib. 38. Suet.
 quum Cæsar pulso collega de publico administraret solus
 omnia, sic non signatas testationes nomine utriusque con-
 sulis, Cæsaris, & Bibuli, sed unius Iulii, & Cæsaris. Quæ
 mitto tamen. Et illud dico, quod etsi nec unius ea fuisset
 potestas consulis, at unita tamen duorum fuisset: dici ad-
 huc unius imperium optimè posset. Nam & socii fungun-
 tur unã, eademque personã: r ut hîc ait Baldus. f & mo-
 narchia nuncupatur, etiam si duo, tresve regnent. t Uni-
 us hominis vicem sustinent, qui unum magistratum ad-
 ministrant, ait lex. u Non est hîc numerus, qui status di-
 stinguat. x Monarchia est, quæ à duobus tam unicus continetur:
 inquit de Deo quidem patre, & filio Tertullianus: sed quod
 nec malè de duobus consulibus, itidem unicus, sive con-
 sentientium animorum dicere possis. y Duo consentientes
 instar unius sunt. Et plura id genus alia. Alioqui nihil com-
 parabile est Deo: qui in trinitateque sua est etiam unissimus.
 ut hoc ita uti verbo vult Bernardus z alicubi. a Et illud no-
 tandum est multum, quod status rei Romanæ simillimus
 Laconicæ, & imò idem affirmatur. atque illic pro duobus
 Romanis consulibus duo erant reges. b & tamen statum
 illum unius vocat Aristoteles in politicis sermonibus.
 Quamobrem neque Macbaicus ineptè de consulibus di-
 xerit veluti de unius gubernatione. Eortè nec absurdè &
 prophetarum sermonem huc afferemus: c in quo audis
 unũ de consulibus his: & aliàs individui nomen itidem pro
 statu plurium conjunctorum in eandem administratio-
 nem. Sed prima responsio est longè optima. d Sic ne du-
 plicatus terror videretur, & pro uno duo esse viderentur
 reges, prospectum fuit, ut unus tantum consul illam regis
 unius & rem & speciem exhiberet. Sic solus unus impe-
 rabat: numquam uterque. Et sic auctor noster, ut dixi, scri-

q Dio. lib. 38. Suet.
Cas. c. 20.r Bal. D. de off. co.
f Dio. lib. 53.
t l. 25. ad municip.

u Arist. 4. polit.

x Tert. ad. Prax.

y Matth. 6. not.

z Ber. 5. de confid.
a Polyb. lib. 6.

b Arist. 2. polit.

c Iun. 17. Apoc. 17.

d Liv. lib. 2.

e Lipf. 5. mil. R. 5. x.
12.

f Cic. de har. res.

g Hot. Ver. 2.

bit, Romanos paruisse uni. ^e Accedat huc Lipsius: qui, legionem totam uni paruisse tribuno, sic dictum, docet, quia unus semper imperabat per menses, numquam plures simul, qui erant legionis. ^f Alioqui imperium unius intelligi de regio & alibi, & Romæ, scimus. ^g Sed & consulis tamen imperium summum, & planè regia potestas erat. Nihil disceptatio quædam Bodini movet, volentis, & sub regibus fuisse democraticum statum rei Romane. Nam & disputatio inepta est: ut ostendo in tertio libro de iure belli. & verum semper erit, paruisse uni tamen, qui aut ab ipso populo præficeretur in se, magistratui.

De Alexandro, qui filius dicitur Antiochi.

C A P. V I I I.

a Liv. lib. 2.

b Ath. lib. 6.

c Ios. 13. antiq.

d Lipf. 1. Patere

e Tr. Gen. 5.

f 1. chr. 4. Ezr. 7.

Matt. 1.

Septimum verò argumentum contra nostrum Macbaicum inde sumitur, quòd Alexander illustris non, ut à Macbaico nominatur Antiochi filius fuit, sed habitus falsò. ^a Ut Livius eum hominem ignotum, & incertæ stirpis appellat. ^b Supposititium, Antiocho filium ait Athenæus. Ut hæc ego duo testimonia mihi inveni pro isto argumento fulciendo. ^c Ceterum & Iosephus, qui libros istos non semper sequitur, illum nominat Antiochi filium. ^d Atque sic sunt res illæ Syriacæ obscuræ, ut de ipsis non facile quidvis possis aut adfirmare, aut refutare: quod viri exercitissimi observarunt. Atque sic primùm respondeo. Secunda autem responsio est, quòd obiter hæc notat scriptor de genealogiis alienigenarum. & itaque potuit sic scribere incuriosè. ^e Sic enim & Scriptura sacra alibi & nos antea monuimus ad argumentum secundum. ^f In recensendis nominibus, & generationibus brevitatis quæsitæ, alia causa fa-

cit,

cit, plura omitti. ^g Etiam illud observatur, Moysen etiam nepotes in filiorum numero recensere per congeriem. Sed est & responsio tertia, ut ita locutus sit scriptor iste (^h quod & alii faciunt) ex opinione. ⁱ Fuerit iste sortis extrema, & subornatus ab hostibus Demetrii, & itaque mentitus Antiochi originem: tamen ei non vires regie tantum, verum etiam generis nobilitas *consensu omnium* tribuebatur. ^k Sic & scripturæ sanctæ aliquando. Et sic deos dicunt, qui putabantur, & vocabantur dii. ^l Sic Lucas ait de Christo, *parents ejus*: & ibi nota nostrorum hæc, *Ioseph, & Maria, loquitur autem ex vulgi opinione*. ^m Eliam se negat Ioannes ex Iudæorum sensu: nam dominus dixit, illum imò Eliam fuisse. Quid? At est alibi tamen hæc veritas de Christi parentibus, & persona Ioannis explanata: de Alexandri patre habemus nullibi. Nullibi? Ecquid igitur Antiochum negamus patrem, quem patrem dicit Macbaicus? Quid nos istis non respondemus, Reliqua istius Alexandri scripta esse in aliis libris? ⁿ Etiam ad libros chronicorum gentium ablegat nos scriptura sacra, non semper ad Iudæ, & Israelis. Explanantur quæ ad ecclesiam instruendam necessaria, aut aliter opportuna videntur. Quid istud est, an verus, an mentitus Antiochi filius fuerit Alexander? ^o Alibi secutum euangelistam receptum loquendi morem, & errore traditum vulgi, observatum est. Sic apud alios quoque historicos, Perseum Philippi filium nominant vulgò: P qui subditivus alibi audit. ^p Heliogabalum dicunt filium Caracallæ: ^q de quo alii per opinionem sic expriment: ad quam priores utique respexerint, etsi simpliciter dicant filium. ^r Aristonicum filium dicit Eumenis non Mitridates modò apud Sallustium, sed ipsi quoque historici dicunt. ^t & Attali fratrem alii: ^u quem alii tamen filium quidem Eumenis, at ex pellice. ^x & alii mentitum regie stirpis originem.

g Tr. 1. chr. 8.

hl. 1. de capt. ubi gl. i Iud. 35.

k Tr. Exo. 20.

l Luc. 2. ubi not.

m Io. 1. ubi not.

n Ath. ult.

o Ath. 16. ubi not.

p Plut. Arat.

q Viç. Sparr.

r Herodia. lib. 5.

Lampr. Diad. & Capitol.

f Sallust. 4. histor.

liv. 59. Eutr. 4.

r Oros. lib. 5. c. x.

u Iusti. lib. 36.

x Patere. lib. 2.

Quid

CAP. I X.

Superest argumentum octavum. Et hoc est, quod *Darius* noster rex Spartanorum à Macbaico nostro, & eius nominis rex Sparta non fuerit. Quod tamen ego non quero: ^a & regii illic juvenis nomen *Dorium* aliquando audio. ^b Sed nostri aut Arium restituant, aut (quod ^c legimus regis Lacedaemonii nomen) Aræum. ^d Neque id crimen est, fateri erratum in littera illa una addita. Et theologi adversarii (quod antè dixi) hoc facile volent. ~~...~~ ^e Danz. Mar. q. ~~...~~ ^f Dan. Mar. q. x. & no. Mar. 2. Mat. 27. ^g Hic. de o. g. i. Aug. 3. dc eo. eu. 7. ~~...~~ ^h Decia. apol. c. 22. ego quoque in dicitur non huiusmodi ~~...~~ ^h ego de his nominum erratis

a Herodo. lib. 5.
b Tignri. Jun.
c Paul. lib. 3.
d Aug. Deut. 9. 47.
e Danz. Mar. q.
f Dan. Mar. q. x. &
no. Mar. 2. Mat. 27.
g Hic. de o. g. i.
Aug. 3. dc eo. eu. 7.

AD I. MACBAEOR. DISP. 35
erratis plura & profanorum, & sacrorum auctororum alii, nostrique juris interpretes adnotarunt. Proclivem lapsum in littera una, etiam in canonicis, confitentur & theologi puriores. Ego etiam cenſeo videndum rursus, an Hebraeus scriptor sic aptaverit nomen illud Darii, ut auditum genti fuerat suæ. nec Arium dixerit: quod nullibi in libris sacris, & fortasse nec in ullis aliis Hebraeorum extabat. Nam Darii celebre à libris Danielis, Aggei, Zachariae, Nehemiae, Ezrae. ^k Qui Eutychius Graecis, Tobracon Afris. Et sic Afer auctor Tertullianus Afrum nomen consultò servat, ut magis notum Cartagine: & usui cedens, etiam corruptum ipsum posuit, dicitque Torpacion. Quæ Franciscus Junius ad Tertullianum. Etſi addit, verius se putare, corruptum opera aliena. Et altera hæc est solutio argumenti. Est tertia, quod verisimile sit, Arium Iudæis vocatum fuisse Darium. ^l Additum in Ptolomæo primam litteram ex proprietate linguæ Ismaeliticæ, suspicatur Drusus egre-gius, Ecquid dicā aut in lingua una dialectos varias? ^m Macedones Bilippum, Balacrum, non Philippum dicebant. B pro Π utebantur. Plura hæc. Pleraque nomina hominum, & locorum alia Hebræis sunt, atque aliis sint gentibus. Etiam extra Hebræos sic est inter alias gentes. Quis est Assuerus in libro Esther? Hæc mulier quàm variis vocata nominibus est? ⁿ Quæ Salome Iudæis, illa Græcis Alexandra. ^o Qui Asdrubal Pœnis, idem Græcis Clitomachus. ^p Litavicus Cæsari, qui Leodevicus: Arionistus, qui Ernestus, &c. Plurima hæc: plurima ubique. Et recensere de libris sacris nomina variissima variata, id sanè insanum foret. Unum legamus caput in Genesi sextum & quadragesimum, & unum in Numeris sextum & vicesimum: atque sentiemus de re ista luculentissimè. Ubi hoc ipsum negotium agitur accuratè nominum: ubi idem scriptor: ubi

ⁱ Tr. I. Sam. 17.
^j Dan. Bell. 1. co. 2. c. 7.
^k In. Ter. Scap. 4.

^l Dru. vo. H. T. 3.
^m Plut. pro. Gr. 9.
ⁿ Iosep. 13. antiq.
^o Laert. Clito.
^p Lipl. 1. poliort. 2.

eadem lingua. & nomina variantur magis, quàm sit eum nostro hoc, varié. Quantum hoc est adiecti Delta? q *Levinita* alibi est, figurâ contrariâ pro *Beniaminita*. r & alibi *Ram* pro *Aram*. f alibi figurâ aliâ *lob* factum habemus ex *Iaschub*. t & *Duma* est *Edomea*. & *Pasdammin* pro *Ephestdammin*. u & *Conia* pro *Ieconia*. x quemadmodum Prænestini *ciconiam* dicebant *coniam*. y Video alibi *Ibezzer* pro *Abibezzer*. z & privatim *Moyse Hoscheabam* pro *Iehoschubam*. A libi est sæpe *Chirkyra* pro *Iechirkyra*. b & alibi alia. Sed de sino dura Latinis nomina, stridentia, anhelantia. e ut de lingua Hebraica ait Hieronymus, non solum de Punica. d Et in Græco hæc aliter sunt, & in Latino, Syroque: ut facilius pronounciari possent nomina durissima Hebræorum. O summi interpretes Latini, tu in cælis recepte Tremelicum piis triumphatoribus, tu adhuc in ecclesia militantium dux inclite lani, cur auribus, & linguis Latinorum tribuere hoc quoque noluitis cum vestra versione Bibliorum Latina, ut nominum sonos hos dissonos, & ab omni Latio alienos aut sonare, aut audire non cogeremur? Quæsitam vobis distinctionem personarum, nominumq; num habere non potuissimus, & integram Latinitatem? Profani auctores, Græci, Latiniq; curarunt hoc perdiligenter, ut vocabula, & nomina flecterent, etiam præter veritatem, ad elegantem, & venustam pronounciationem. e ut Plato, Cicero, alii contestantur. f Scaliger ille magnus iacturam hodie diphthongorum jubet, ut oris vetet distortionem. Quid? g Vos neq; in profanis fertis flexionem istam? h Sed hæc illa est tamen libertas, quam summam semper fuisse in transferendis nominibus de una in aliam linguam, alii adnotarunt. i Sed Strabo, sive, ut nominari vult k quidam, Strato, propter absurditatem pronounciandi, prisca quædam nec sustinet vocabula scribere. l Et Pomponius

Mela,

Mela, *Cantabrorum aliquot populi, sed quorum nomina nostro ore concipi nequeant: & de Germanicis quibusdam, quorum nomina vix est eloqui ore Romano.* Non hîc ego laudo sæculi nostri Germanos: qui de significatione suorum nominum, quam accipiunt à sermone patrio, nomina sibi aut Græca, aut Latina conficiunt. m Hæ illæ sunt ineptiæ, viris acri præditis ingenio dudum irritæ in his, qui Græcè dicere non minime nolebant, sed Cronion multo malebant. Sic peccant & illi, n laudatissimi alioqui, Itali, Bonfinius Hungaricarum, AEmilius Francicarum, Virgilius Anglicarum rerum scriptores. Et ridiculus est Natalis Comes, qui, contra quàm illi Græci faciebant, vult Græca in Latino sermone vocabula, & *Cyrnum* pro *Vorsica*, & id genus alia. o Ridet eosq; Scaliger, qui, Ioannes cum sint, nunc cupari cupiant Iani. Et hi tamen extra Italiam sunt tolerabiliores, ubi sonat nomen sonum Iani magis, quàm Ioannis. Sed & Iusti quidam, & alii sunt, qui eo more, quem in AEmilio, & in aliis rident, sic sibi nomina demutarunt. At probatissimus Plutarchi interpres Gallus & in hoc p laudatur, quod nomina Latina non semper verterit in sonum Gallicum: etsi id durumq; visum plurimis fuerit. Sic sane. Sed durum visum plurimis. Sed neque distant ita Latina, & Gallica, ut Hebraica, atque Latina. Quod autem Hebraicum non dissonat immensum Latinis auribus, id & probarem ipse. Non factum Latinum, non Græcam effeminationem quæro: q quibus duobus injucundum censetur Hebraicum idioma. Verum emollitionem, deflexionem desidero nominum moderatam. Id & apostoli fecerunt, & euangelistæ, dum nomina nobis Hebraica referunt in oratione Græca, & sic illa molliunt, flectunt ad Græcum sonum. r Septuaginta interpretes, qui dicuntur, idem fecerunt cum versione sua veteris Testamenti. Syri

g 2. Sam. 20.

r Isa. 21.

f Num. 26.

t Isa. 21.

u Ier. 22.

x Plan. 3. Truc. 2.

y Nu. 26.

z Nu. 13.

a 2. Reg. & 2. ch.

b Num. 32.

c Hier. ep. 4. 8.

d Bell. 2. de V. D. ul. Druſ. 4. obf. x.

e Pla. Cra. Cigora. Pli. 8. ep. 4.

f Scal. de cæ. l. L.

g Tr. Gen. 2. x.

h Bucc. 1. Scot.

i Str. lib. 16.

k Patr. disc. per.

l Mel. lib. 3.

m Lucia. q. h. s. 5.

n Bayl. Hot. Guja. Lipf.

o Scalig. exerciti.

p Mont. 1. spec. 46.

q Octol. 4. ep. 7.

r Dru. vo. N. T. 15.

idem fecerunt cum sua testamenti novi. Et omnes alias
 versiones sic factas video, ut nomina in unaquaque deflexa
 plurimum sint ad linguam versionis cujusq;. Etiam quum
 volunt vocabulū ita referre de alia lingua, ut in ea est, aptant
 scripturā istā, & sacræ ad linguam, in qua ipsæ sunt. † Ec-
 ce Syriaca novi testamenti versio aliter refert nomen illud
 à domino impositum filiis Zebedei, aliter notat textus
 Græcus. † Et eadem versio, *Hebrais dicitur Gogoloth* &
 textus Græcus sic, *Hebraicè dicitur Gologotha*. † Et idem
 Græcus, *vocatus est ager ille propria ipsorum lingua Aceldama:*
 at Syriacus, *linguā regionis Chakel-damab*. † Et Græcus rur-
 sus, *dicit ei rabboni, quod dicitur praeceptor*: Sed Syrus, *dixit*
ei Hebraicè rabbuli, quod &c. † Aut hæc melius explicamus
 cum bonis magistris, ut quod Syrus sæpe in novo testa-
 mento dicit Hebraicum, id propriè Hebraicum non sit, sed
 vel Chaldaum, vel Syrum. dicat Hebraicum tamen, quo-
 niam tunc temporis Syriaca lingua Hebrais esset vulgaris.
 nam suæ linguæ usum jam in ipsa captivitate amiserant,
 ac victorum idioma, vicinarumque regionum (quod vel
 Chaldaum erat, vel Syrum) didicerant. † Per contrarium
 dicunt Chaldaicam alii, quæ Hebraica. & quia sunt linguæ
 istæ affines: & Chaldaica notior erat. Sint hæc ita. † Sint
 aliter: ut alii in his, in aliis volunt: semper juvabunt præ-
 sentem disputationem: quum videmus, non convenire
 scriptores in referendis nominibus, quæ de lingua aliqua
 se referre profitentur.

*Plurima pugnare videntur in
 sacris libris.*

C A P. X.

HÆC autem argumenta illa sunt, ad quæ duxi respon-
 dere. *Antilogosia facta in primis* in
 liuf-

[Large block of illegible text, possibly bleed-through or a different script]

quid hodie magnum id decus datur, & eximiarumque
 ruunt

† Mar. 3.

† Mat 27, Mar. 15, Io. 19, & Act. 1.

x Io. 20.

y Tr. In. Io. 19 & 20, Bell. 2, de V. D. 4.

z Bell. 2. de V. D. 6.

a Drufr. 11, obs. 23, & Fab. 3, sem. 1, Dan. 9, Mar. 65, Man. 4, Act. Ver. 2.

a Lub. 1. de prin. 17.

b Epiph. Ancor. & Eras. præf. Hilar. & P. Quare fremu. Lamb. 3. Lucr. Iun. Text. 4. ad Mar.

c Pla. Phadre.

d Dan. ad. Bell. con. 2. lib. 5. cenf.

e Card. 2. de sup.

f Pla. Alc. 2.

g Cic. part. & 3. de orat.

c Tr. 1. Reg. 9.

& alibi. *f. Altaria debruere*, inquit scriptor sanctus. *Et*
Quomodo de Sex... *Augusto consecrata*... *radic esse*...
 tonius, & alii... *Re-*
gnavit annis viginti... in quibus annos duodecim
 xul... *Et ait*...
 thami mortem... *Et ait*...
 tus, non cum factamento erat... *Et ait*...
 est pro Machabeo allatum... *Et ait*...
 dum regni Afa: cuius unquam decimus quartus... *Et ait*...
 gesimus quintus erat regni Iudæ, quod tenebat Afa. *Et ait*...
 no tertio Hosea: qui undecimus: sed tertius, ex quo tribu-
 rarius ille fuit regi Assyrio. *Et ait*... *Regis Persidis*, id est Babylo-
 niæ. & contra, *regis Babylonæ*, id est Persidis: & *flumina*
Babylonæ, id est monarchiæ Babylonica. *Et ait*...
solyimis: quod alibi ex toto regno. *Et ait*... *Reges Persiæ*, id est
 rex, & primores. *Reges Mediæ*, id est parentes regi Mediæ.
 Quomodo potuit Iovius dixisse regna Aethiopiæ, quæ
 provinciam uni omnes parent. Et defendi potest ab accu-
 satione *Et ait*... *Bodini* benè. Cum & sint reges sub regibus: fue-
 rint sub Cesaribus, sub nostro Iustiniano. *Et ait*...
 Virgilius autem dixit Medum Hydaspem: qui Indiæ fluvius: sed sic Medus,
 quia regibus Medorum parere consuetus. An sic accipi ne-
 quit, quod antea de Media scriptum à nostro fuit? *Et ait*...
Tyrinus ab habitatione, qui Iudæus. *Et ait*... *Silyra Ephraimitarum*:
 quæ Manassitarum. Sed ibi illi cæsi. Atque innumeras no-
 tare licet rationes, & occasiones nominum. *Et ait*... *Jair filius Ma-*
naassis: & filius tamen Iudæ. *Et ait*... *Filius* alibi, qui nepos. *Et ait*...
 modo defendunt Pomponium nostrum aliqui: qui Su-
 perbum

f Tr. 1. reg. 14. & 21.

g Tr. 2. reg. 15.

h Tr. 1. ch. 3.

i Tr. 1. reg. 18.

k T. Ezr. 1. & 6. Neh. ult. p. 137.

l T. 1. reg. 24.

m T. Danic. x. Ista. 3. 1. cr. 50. 51. ult.

n Bod. 1. de rep. 2.

o Virg. 4. Geobabi Ram.

p T. 1. reg. 7. Ezr. 2.

q T. 2. Sam. 8.

r T. Nu. 32. f T. 1. ch. 6. Ezr. 3. t Alc. 11. pare. 2. & conl. 50. 82. lib. 9.

perbum Tarquinium dixit filium Demarathi. Et si defen-
 sio aliis non probetur: & alia, atque alia excogitetur. Sed
 probari tamen ex his potest sacræ scripturæ: quæ hoc
 quoque nomine filii sic utitur in tractatu historico. *Et ait*...
 Respondit autem dicitur... *Et ait*... *M. Antonius*
Eugenius, & fratrem dici alicubi in scripturis, qui est filius
 fratris; & non esse novum, allegati ad ista paginam sacram.
 x Etiam alibi filii orum numero nepotes; & descendentes.
 Et filius successione in regnum. Quomodo totumque im-
 peratores appellant parentes suos prædecessores. *Et ait*...
matri meæ, alicubi, qui unice dilectus. *Et ait*... *Venerunt omnes tri-*
bus, id est legati tribuum. *Et ait*... *Congregatis omnibus viris illius*
loci, id est plurimis. *Et ait*... *Tibi fides*, inquit pro-
 pheta de iis quibus, & in iis quibus, sed fides vulgo
 dicitur, & aliter non sunt, ac sententia. *Et ait*...
 verbum ex legibus sic accipiendum est tam ex legum sen-
 tentia, quam ex verbis. *Et ait*... *Tyrum non reedificandam*, pro-
 pheta scribit, quam scimus reedificatam. *Et ait*... *non*
amplius cogitur sæpe ad certum tempus. *Et ait*... *Et alius prophe-*
ta ait, exsurgent reges decem: post quos surget postremus. quod
 est, quorum qui postremus surget: neque enim undeci-
 mus fuit. Ut hic fortè verum sit, *Et ait*... *quod traditur, esse lingua-*
 rum proprietates quasdam aliis imperceptibiles. *Et ait*...
 Cicero diverso modo, *decem fuimus consulares*: ubi undecim cum se-
 ipso nominat. *Et ait*... *Et in scripturis, aliquando, ceperunt auli-*
cum, & quinque homines, & scribam: atque alibi, *ceperunt*
aulicum, cum septem viris, & scribam. Ceterum me decet,
 jam operæ istius finem facere. Attamen duo adnotabo de tes-
 tamento novo. *Et ait*... *Ego non adscen-*
do ad festum: & ascendit tamen: & in medio festo, & tem-
 plo docet. Item, *Et me nostis, & unde sim nostis*: & tamen,
Neque me nostis, neque nostis unde venerim. Sed scribit Mar-

u Eug. 1. conf. 74.

x T. 1. ch. 2. 5. 8. & I. Sam. 17.

y T. pro. 4.

z T. 2. Sam. 5.

a T. Gen. 29.

b T. I. Sa. 8.

c T. Ezech. 20. d. 1. 6. de V. S.

e T. Ezech. 27.

f Dru. 15. obf. 6. & Bell. 5. co. 3. 6. 14. g T. Dan. 7.

h Vi. 9. lect. 17.

i Cic. phi. 13. ubi Ma.

k T. 1. cr. 52.

l Io. 7. & 8.

cus caput ultimum, quod non in uno visum est à scriptio-
 ne aliorum euangelistarum discrepare. item in ea tota nâr-
 ratione omnes non unius discrepantiæ speciem multam
 præbent. Ad id unum, & novissimum Baronium. ^m Lu-
 cas autem scribit, *Vocem audierunt* Paulus, *Vocem non*
audierunt. De eodem facto, eadem (ut videtur) voce. Sic
 de sono quodam potius, ⁿ ut loquitur I. C. *τὴν ἀνάφρω* *αὐ-*
τῶν accipimus priorem: de voce articulata, & verbis distin-
 cte ad aures sociorum Pauli sonantibus capimus hunc po-
 steriorem. Cur tam variè? Ut concordentur scripturæ, quæ
 in nullo tamen significant istam distinctionem. Valla ver-
 borum ordinem, & verba mutat in Lucæ narratione, aptè
 ad narrationem Pauli. *Sed* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam*
~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam*
 Græcis magis est: ut vocem dixerit Lucas auditam ejus, id
 est Pauli. Paulus negaverit, auditam vocem ejus, qui se-
 cum loquebatur. Et quidem hoc in Pauli sermone est. at
 illud *eius* in sermone Lucæ non est. Et neque rationes op-
 timi interpretis suadent, ut de voce Pauli capiatur Lucas.
 nisi quia & sic scripturæ scripturis concordantur. Nam al-
 ioquei relatio ad proximiorē vocem, si ad alterutram,
 fieri debuit: quæ Christi: & quæ potentior adducere in stu-
 pore comites Pauli. ^o Et sæpe tamen fit relatio ad remo-
 tius, ob varias causas. ^p *Natus octo annos Iehoiacin, quum*
ille regnare inciperet, &c. id est; quum illius pater regnare in-
 ciperet. Et sic ad rē motius. ^q Sic ad remotiorem vocem
^o *αὐτῶν*, quæ est versu tertio capituli noni epistolæ ad Hebræ-
 os, referunt aliqui articulum sequentis versus *ἐν ᾧ*, non ad
 proximiorē *κλιμακίων*. quia legatur, fuisse in arca nihil
 præter duas tabulas. Quamquam nec apostolus videtur id
 ferre, nec alii interpretes. Apostolus facit eodem loco ta-
 bulas,

m¹ Act. 9. & 22.
 a 1.7. de sup. leg.
 o Act. 4. conf. 8. &
 112. 9. Tr. 1. S. 2. 7.
 p T. 2. ch. ult.
 q T. 1. reg. 8.

bulas, urnam, virgam. & de arca pergit dicere, *supra hanc*
autem, &c. Ergo articulus *ἐν ᾧ* magis est ut capiatur diffor-
 miter. atq; in *ἐν ᾧ* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam*
 sic est nobis articuli *IN* significatio. ^f Et sic unum ver-
 bum capi uno loco difformiter nobis ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam*
 vitia in oratione. Addo, quod nec exactam illic Apostolus
 instituit narrationem, sed ad aliud annotationem, & igitur
 addit, *De quibus nunc non est dicendum singulariter.* At non
 ego disputo de ipsis compositionibus, sed de rationibus
 componendi ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam*
 compositionis. ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam*
^g *Uidebam ego solus* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam*
 &c. Scilicet aliquid & ipsi viderint ejus visionis. ^u *Audierunt*
 & turba aliquid de voce ad se iam cœlitus facta, quæ putabat
 factum ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam*
~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam*
~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam*
 & qui iudicant morbo, alia occasione. ^{ly} Sic & sonitū indi-
 stinctū audierit populus, solus aut Moyses distinctam voce
 Dei ferentis leges. Sed de his plura. Solutiones aliorū oīm
~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam*
 pugna ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam*
 tati ut pugnas in Machabeo non accusaremus esse quanti-
 dem videri tantum pugnae valent. Atq; adoro vos sanctas
 Dei scripturas. Etiam in vobis quædam nescire, duco sapie-
 tie Christianæ. ^z *Varius est sapere* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam* ~~quædam~~ *quædam*
 Scimus, quæ ad salutē sunt satis, scimus. Et quæ nescimus re-
 liqua, sic sunt ad nostram adhuc instructionē, ut nos nostrā
 suspirare perpetuò, quæ est CHRISTUS IESUS.

r 1. pe. de v. S. Bar.
 Ang. 1. 1. de clo. 1. 1.
 de fla. Ser. An. 2. 5.
 fl. 2. de off. proco.
 l. 4. de vulg. ubi no t.
 u 10. 11.
 x 1. 9. de rd. ed.
 y Exo. 20. Sina 17.
 z Ferr. de p. 1. 1.
 a Inter 1. 1. 1. 1.

tionis vocabulorum, sed superari Græcos prudentiâ. Cùm id genus aliis pluribus. Etiam Cardanus, Latinam sinceritate linguam prævalere, adfirmat. Sed hæc non est præsens quæstio. Ergo secundus Cardani casus est, in quo licet Græca miscere, si lis sit in dictione, sensu, lectione. Tertius, quum est res gravis adeo, ut vereamur, ne quis interpretatione majorem emphasim addiderit. Extra quos casus in mixtione ista nihil sit, eo iudice, nisi ambitio inepta, & puerilis. Scilicet, quos alios idem notat alibi plures, illi ad hos referri non incommodè possint. ^h Atque ad primum accedit etiam quod scribit Gellius: *Verba ipsa Platonis scripsi: quoniam ad proprietates eorum nequaquam possit Latina oratio aspirare.* ⁱ Doctissimus Gellius, ut ita cum solet Scaliger nominare. ^k A. Gellius, vir elegantissimi eloquii, & multæ, ac facundæ scientiæ, ut eum celebrat Augustinus. Credimus tanto testi, esse quadam, quæ reddi Latine non possint. ^l Etiam Hieronymus, *Proprietatem Græcam Latinus sermo non exprimit.* ut itaque alicubi in Latinis libris sacris aliquid non fuerit ob translationis difficultatem. ^m Et quidem nunc quoque locum translato difficilem dicunt viri magni. Huc autem rejicientur alii Cardani casus. Quum tota emphasis exprimi aliter nequit. Quum quid aliter exprimi nequit nisi periodo longa. ⁿ Et sic Augustinus: *Non sunt harum rerum apud nos usitata nomina. Si fabricassem interpretando, essem ineptior: si circumloquerer, minus essem disputando expeditus,* &c. Quum brevitatem, quæ est per Græcum, sectamur. Quum perdit res gratiam in Latino. ut in illo Diogenis ad furē, quem in balneo videbat, *ἢ ὡς ἀλειψάτιον, ἢ ὡς ἀλλοιψάτιον:* id est, *num ad unguentulum, an verò ad aliud vestimentum.* Et hæc multa sunt in quaque lingua, quæ transferre in aliam frustra tentaveris. Sic sunt proverbia nonnulla eidem Cardano. Et sic ista nobis exponere eruditi solent per alia similia ejus linguæ, in qua

^h Gell. x. c. 22.ⁱ Scal de ca. l. l. 37. 63. 85.
^k Aug. 9. civ. 4.^l Hier. con. Iou. 7.^m Bez. 7. Cor. 7. 35.ⁿ Aug. de util. cr.

qua scribunt: eadem non reddunt fidi interpretes. Refere ad primum casum etiam quod ait de dictionibus, quæ nondum obtinuerint variationem Latinam. ut ita est dictum Augustini: & ita maluit Quintilianus *συλλογισμὸν* potius, quàm syllogismum scribere etiam Græcè. Sed etsi verbum quidem sit Latinum, usu tamen politiorum non receptum, potest vir politus abstinere ab eo, & uti Græco, ut hoc illud est *ἀδύρατον*, Ciceroni, & aliis, & jurisconsultis nostris usurpatum. ^o Sunt enim & alii auctores Latini, & alii nostri jurisconsulti, qui à verbo *impossibile* non abhorruerunt. ^p Etiam quum est Latinum, sed inusitatum, utemur rectius Græco notiore: quod fecisse aliquando Virgilium observat Gellius. ^q Imò etiam barbaro utemur notiore, non Latino, in oratione Latina: quod monet prudenter clarissimus Zabarella. & ipse ita mavult barbarè *consequentiam* quàm Latine *connexum*, & ejusmodi alia dicere. ^r Etiam utemur Græco magis, si æquivocatio nascitur ex Latino. ut sic dicunt erysipilas, nolunt sacrum ignem dicere medici elegantes: quicquid censuerint grammatici aliter. Unius esse hæc rationis videntur. Quoniam sit idem, non esse verbum, & non esse aliqua occasione aptum. ^s Est lucerna Latinum, & testa. Sed lychnos maluit Virgilius dicere in Aeneide: quia verbum vile in eo poemate esse non debuit. Lucernæ sic abstinuit vocabulo etiam in Georgicis, quod notant grammatici. Casus stipulationis ex consequenti idem est necessitate. Cùm enim stipulationis jus communicatum fuerit omnibus gentibus: fuit utique necessarium, & id dare, ut sua quicque uti lingua in stipulando posset: ne frustra datum fuisset, quod usui facile esse non potuisset. Nam etsi intervenire potest interpres, qui eundem sermonem efficiat in stipulatione. nec interpres tamen semper commodus est, aut superest. Ut hoc mihi aptius videtur, quàm quod ^t Cujacius commentatur, rectè datum, ut quacunque lingua fieri posset stipula-

^o Alc. lib. 1. de v. s.^p Gell. 2. c. 26.^q Zab. præf. lib. log.^r Mercurial. 2. Hip. de mo. mu.^s Ser. 1. Geo. 1. En. Macr. 6. Sat. 4.^t Cuj. 14. obs. ult.

tio, quoniam soleret omnibus conventionibus juris gentium apponi, & conclusio esse omnium contractuum: & alium esse sermonem contractus, alium conclusionis non oportere. Vides enim, quod & ejusdem conclusionis unius, stipulationis ipsius varius sermo admittitur. Referetur ad primum item casum quod est domini Iesu verbum, ^u *Eli, Eli, lama—sabachthani*: ideo enim dicitur recitatum, ut amarissima intelligeretur Iudæorum paronomasia sequens, *Eliam vocat*. Et accedit huc alius Cardani casus, quum referimus alterius verba quædam ejusmodi, quæ dicta in una magis, quam in alia lingua, arguunt dicentis singularem aliquem affectum. Sic & in encomio Neronis ait, *alienam linguam metu excussi quomodo loquuntur, cum multi nec loqui prorsus queant*? Et constantiam, & fortitudinem Neronis, loquentis Græcè, tum morituri, notat. Sanè magnum illic documentum est scriptori historiarum. Sed & alia in eo libro, & in libris de sapientia: quæ in libris aliorum non reperies facile. * Ad paronomasiam, & similem figuram, quod attinet, aliquando nec fieri ullo modo potest commodè, ut referatur, sed omittendus prorsus ille sit ornatus. Et sic notatur ad libros sacros. Ne Mureti iudicium de non vertendo tertium rhetoricorum Aristotelis, ne alia huc comportem, etiam de profanis, Atque ad primum casum retuli plures satis. Ad secundum referetur, quum est dubia verbi ancipitis interpretatio. nam legenti sic est relinquendum ipsum verbum Græcum, & iudicium de verbo liberum. Neque enim, ambigua nolle decernere, est ineruditi, sed velle, potius temerarii. ut ita Cardanus. y Et ut ita splendidissimus Mercurialis, ut, quando non convenit, quid sit apud Hippocratem *αινος ανδοουλας*, ipsum retineatur vocabulum Græcum. z Et ut ita relinquere voluissim ego alicubi apud Platonem verbum *ιδιωτα*: præsertim cum & Latinum hoc sit. * Sic voluissim relinquere alicubi in Novellis verbum *κνδευαν* & *κνδευονια*, non vertere *curatorē*,

&

& curam: quæ Latina vocabula juris ad res spectant, cum Græca non pertineant minus ad personas. ^b Itaque dissolvi aliquando laonis terribile (ipse ait) argumentum. Referemus hic & casum illum, quum etymologia notatur verbi, quod est ex Græco. Quid enim faceres? Sic laudatur eidem Cardano Alciatus, qui sic de usuræ nomine aliter tradidit, atq; Accursus, ^c Alii, & Varro inalignè è Latinis eruerunt omnia, & suas origines Græcis invidere. ^d Sed ad tertium casum est acris disceptatio quædam Budæi: quam in partibus ecce recito, *Horum unus nuper, non qui vis ille quidē, sed musarum Græcarum, Latinarumq; alumnus, gratiarum etiam credo afflatu sua vis: simeq; beatus, eam ob noxam obiter ignominia aspersit, qui Græca Latinis permiscerent. Quem etiam virum ipsum magnum aliorum iudicio esse puto, suo etiam ipsius, atq; meo, multo omnium nostra memoria maximum esse, non in vitis fateor, et libenter agnosco: tamē audebo bona hominis venia (ut spero) respondere, Ciceronem epistolas suas permultas, easq; elaboratas, Græcis verbis, sententiisq; dirinxisse: in libris etiam oratoris, atq; philosophicis, in quibus linguam Latinam locupletare præcipuè concupivit, post vocabula Latina, Græca quoq; ipsa substituere solitum. nimirum ne non satis à lectoribus perciperetur, quod intelligi volebat: simul ut, verè, & rectè Græca Latinis se reddidisse, fidem faceret. Equidem in animum ipse inducere non potui, eorum, quæ de Græcis mutuor, auctoritas è Latinis, fidemq; me probaturum, nisi verba quoq; ipsa una laudarem cum auctoribus. Et hæc igitur alia causa fuerit miscèdi linguas, ut constet, quam verè, quam congruè, quamque ex auctoris ipsius, qui laudatur, & vertitur, sententia id affirmetur, de quo est quaestio. Atq; occasio ista, si umquam, aut usquam fuit, certè est hodie, ut Budæus notat, quum transferunt multi confidètius de aliis linguis, quam tollerabile sit. Certissimè hæc est occasio in concionibus sacris, & reliquis religionis: ubi tantopere fides apud auditores, aut adversarios laborat. Et ergo non in epistolis modò (e ut sic rem cogit M. Anto-*

^u Matt. 27. ubi not.^x Tr. 2. re. 23. Mic. 1. Tze. 2. Ham. 5. Ier. 48.^y Mer. d. 2.^z Pla. 3. de rep.^a Non. 72.^b Taf. 4. de leg. 1.^c Scal. de ca. l. L. 29.^d Bud. l. 2. de pz.^e Majo. 2. ep. q. 11.

nius Majoragus) ista mixtio probabitur: & non grāmaticis solis, ut Budæo (inquit Cardanus) propriâ quadâ professione permittitur: sed & in libris oratoris usurpatur, & philosophicis: sed & in orationib. Apuleius in apologiis usurpavit. ^f Cicero in orationibus. Necessaria mixtio hodie in orationibus de religione gravissimis, suspectissimis. Et quod afferunt in contrarium, non sic scripturam sacram protulisse unquam quidquam per istam mixtionem, id est nihili. Nihil enim fit sine causa: atq; causa cum nulla fuerit, cur scriptura sic variegaretur: merito nec est variegata. Ineptus ille, qui ignosci petiit à concione sibi, quod in Anglica oratione Latinū verbum protulisset. Nec enim culpā admisit ullā, si cum causa sic fecit. at, excusado se, imitatus ineptias est Tyberii, & petere veniam soliti, si verbum dixisset Græcum vel de re, quæ Latino verbo exprimi nō valebat. Aut si iste sine causa miscuit Latinum Anglico, tanto exstiterit ineptior, quanto culpam maluerit deprecari, quàm culpa carere. ^h ut Cato homini illi respondit, Græcè scribēti, & veniā eo nomine postulanti erratis in Græca oratione suis, quod Latinus, non Græcus esset. Aliqua sed tamen causa illius mixtionis & in scripturis est. Nam fatemur, esse in testamento novo voces quaedam Hebraicas, quæ exprimi Græcè non poterant. ⁱ Ita Hieronymus, & Augustinus de *Hosanna, Amen, Halleluia*, & aliis. Sed & *raka* cur retinetur? ^k verbum imitationis contumeliæ erga familiares, & significans vanum & vacuum, scilicet iudicio. ^l De veteri acclamatione retentum *Hosanna*: de extremo anathematis *Maranatha*: in veteri olim ecclesia, & in apostolorū scriptis, & nunc servatū *Halleluia*. ^m Quid quod Ieremias admiscet aliquando Syra, quum Syris dici vult? ⁿ Nam uti sermone debemus ejus ad quē loquimur. ^o Sic libris Danielis quædā dicta Chaldaicè. Et plures igitur sunt causæ, quæ de ista mixtione adfirmant in scripturis. Et pro ea etiam altercatio Augustini est. qui notatq; quemadmodum

^f Cic. in Pic. Ver. 5. Phil. 1.

^g Suet. Tyb. 71.

^h Gell. 1. c. 18. Macr. proc. lib. 1.

ⁱ Hier. Dama. Aug. ep. 178.

^k Basil. comp. 9. 51. Tr. Matt. 5.

^l Tr. pf. 54. & not. 1. Cor. ult. Matt. 21.

^m Ier. x. ubi Tr.

ⁿ Alc. lib. 2. de V. S.

^o Bell. 2. de V. D. 1. & 3.

modum Paulus in uno nomine duabus utitur linguis, aiēs, *abba, pater*. ^p Nec repugnat hīc Drusius elegantissimus, qui tradit, receptas olim in urbem Hierosolymitanā voces Græcas multas: & itaq; solitos Hebræos veteres vocibus sepe uti Græcis, quas adderent vocibus suæ lingue: & itaq; etiā Christum dixisse *abba, pater*. Ceterum quæ causæ sunt secundi, & tertii casus Cardani, eæ longè sunt à scripturis sacris. Neque enim auctoritas spiritus sancti, dictatis scripturas, vereri ullas lites habet, an sensus alius fuerit, aut aliud verbum: & an addiderit ipse cum suis nunc verbis emphasim testimonio, quod aliūde affert. Major fuit, & excellentior auctoritas euangelistarum, quàm ut sub istas regulas sermo ipsorum venire deberet. ~~Quædam sunt voces Græcæ, quæ in scripturis sacris non sunt, sed in scripturis veteribus, quæ de veteri testamento à Christo, apostolis, euangelistis prolata, nec in codicibus nostris haberi, scribit Hieronymus. ^r Et ecclesia quum in scripturis verba vel alterat, vel alterat, fortior est ea compositio, quàm positio prima verborum. quod audet Bernardus. ^s Nam de interpretib. septuaginta quid referam, quæ idem Hieronymus, aliq; & sæpissimè Augustinus in proposito libertatis eorum in transferendo, scribunt? Et neque spiritui sancto (quæ & causa alia mixturæ) ea fuit cura, ut per artes, & artificia humanæ eloquentiæ insinuare ipse suam doctrinam vellet. Nobis autem id nequit negligi, aut frustra laboratum sit hīc semper ab omnibus. Dulce aut accidit ad aures nostras, & pertingit ad animos altiùs, si sonos ipsos verborum, sive scripturarum, sive patrum, sive aliorum aliquando audimus, & per interpretationis iterationē accipimus. ^t Quid suavius, quàm duos præcipuos vates audire idem loquentes? inquit Macrobius in collatione locorum Virgiliti de Homero sumtorum? ^u Et quod ornat, & quod blan-~~

^p Drus. vo. N. T. ff. & ind. phala.

^q Hier. q. sup. Gen.

^r Ber. in vi. na. do. ser. 3.

^s Aug. Gen. q. 152. 169. Ios. 18. 19. de Civ. 15. c. 14. 23.

^t Macr. 9. Sat. 3.

^u Manu. pro Quint. & divin.

~~... de off. ord. c. 12. diff. 38. Nou. 146~~
~~... de V. S. Hier. ep. 17.~~
~~... m Quint. r. c. x.~~
~~... n Baro. cent. r.~~
~~... o Vall. fa. ph.~~
~~... p Bal. l. r. c. de se. & in. om. ju.~~
~~... q Gal. 4. de puls.~~
~~... r Cic. de har. res.~~
~~... i Ser. 2. Georg.~~

k c. 11. de off. ord. c.
12. diff. 38. Nou. 146
l. 11. de inf. Alc. l. 2.
de V. S.
Hier. ep. 17.

m Quint. r. c. x.
n Baro. cent. r.

o Vall. fa. ph.

p Bal. l. r. c. de se.
& in. om. ju.

q Gal. 4. de puls.

r Cic. de har. res.

i Ser. 2. Georg.

vanitas. P Quis non riserit Baldū, qui docet, iudicem
posse, sentētiā ferre Hebraicē, Græcē, Latine: quoniā sic in
passione domini fuit? Ceterū succidere radices vanitatū o-
portet, non tempus terere in foliis decutiendis, & mixtionē
linguarū, aut usum linguæ non intelligibilis simpliciter im-
probare. q Semper .n. vera est Galeni sententia, ne ea repre-
hēdatur definitio, quæ cōfecta ex præiudicio facta est: sed ipsa
præiudicia tollēda sint: ut religione peritient & Hæresibus
de Megalētibūs. Qui uindictā ne verba p̄p̄ta p̄p̄ta
ut vocabulū ipso se apparet religio est p̄p̄ta, ut p̄p̄ta
ne suscepta declaratur. Etiam hinc hinc p̄p̄ta
linguā Græca canētur: alia plerūq̄ mēra p̄p̄ta
celebratur. Sed iam nimis multa sic vult per excellūm.

